

Voorstelling en begrip

Wat gebeurt er eigenlijk als we datgene wat in ons blikveld ligt herkennen als bijvoorbeeld een 'roos'? Welke uitwisseling vindt er plaats? Een voor de hand liggend antwoord is dat er sprake is van beeldherkenning. Op een bepaald moment is ons als kind een plaatje van een rode bloem getoond en iemand zei 'roos'. Toen we later in de tuin een overeenkomstig beeld zagen herkenden we dit en dachten 'dit is een roos'. En dat heeft zich vervolgens talloze keren herhaald. Het aanvankelijke beeld werd daarbij steeds verder bijgesteld en uitgebreid met geuren, andere kleurcombinaties, tastervaringen (doorns) enzovoorts. En sindsdien herkennen we 'rozen' aan de specifieke indruk die ze op onze zintuigen maken. Maar is dit 'herkennen' wel werkelijk kennen? Waarin onderscheidt *kennen* zich van *herkennen*? Bij het herkennen van de *ervaring* 'roos' dringen we niet verder door dan de uiterlijke verschijningsvorm. We blijven aan de oppervlakte. Onze fysieke zintuigen zijn weliswaar gevoelig voor wat zich aan hen manifesteert en wat we vervolgens 'roos' noemen, maar ze dringen niet door tot het *wezenlijke* dat die manifestatie voortbrengt. Dat wezenlijke verbergt zich achter de fysiek-zintuiglijke sluier. Er zijn apps voor je mobiele telefoon waarmee je een bepaalde plant kunt fotograferen waarna de app op basis van beeldverhoudingen en kleuren meteen kan vertellen wat voor soort plant het is. Zulke apps maken gebruik van een wiskundig algoritme waarmee pixelpatronen in de afbeelding berekend kunnen worden. Het resultaat van die berekening wordt dan vergeleken met reeds geanalyseerde en geclassificeerde patronen in een database. Als er een 'match' is met de classificatie 'roos' zal dit als uitkomst gegeven worden. Onze hersenen verrichten bij het herkennen van een 'roos' iets wat daarop lijkt. De manier waarop dit gebeurt is weliswaar anders dan bij de computer, maar het resultaat is overeenkomstig. Herkennen is in beide gevallen het terugvinden van een fysieke waarneming binnen een geclassificeerd systeem van eerdere fysieke waarnemingen.

Dit 'herkennen' van de roos brengt ons echter geen stap dichterbij datgene wat er voor zorgt dat de 'roos' als zodanig zich in ons zintuiglijk waarnemingsveld manifesteert. En toch is dát de *werkelijke* roos, het geestelijke principe ervan. Om kennis te verwerven van dit geestelijke principe zullen we er een bewuste toegang toe moeten verkrijgen. Het probleem is echter dat de fysieke zintuigen ons daarbij niet kunnen helpen, want die komen niet verder dan de 'sluier'. Fysiek-zintuiglijke waarneming kan de geest niet ontsluiten.

Om de *werkelijke* 'roos' te kennen is het nodig dat ons bewustzijn in relatie treedt met wat zich *achter* de fysieke sluier van de waarneming bevindt. Het geestelijk wezenlijke, dat de *werkelijke* plant is, moet bewustzijnsinhoud worden. Dit vereist echter dat ons bewustzijn een element bevat dat *zelf* een geestelijke werkelijkheid is. Dit geestelijk-werkelijke in ons bewustzijn moet in staat zijn om een directe verbinding aan te gaan met het geestelijk-werkelijke van de 'roos'. *Kennen in geestelijke zin* is een samengaan van de geestelijke werkelijkheid van ons bewustzijn met de geestelijke werkelijkheid waarvan een zintuiglijk waargenomen object de manifestatie is. Geestelijk kennen is een proces waarbij het kennende geestelijke wezen het geestelijk wezenlijke van het gekend wordende *in zichzelf* ervaart. Het is een in het bewustzijn samenkomen en in elkaar opgaan van geestelijke wezenheid. Op zich zijn er geen bijzondere vermogens nodig om tot dit geestelijke kennen te komen. Dit geestelijke samensmeltingsproces vindt namelijk *altijd* plaats wanneer we onze bewuste aandacht richten op een zintuiglijke manifestatie in onze omgeving. Er is *altijd* kennende interactie met de geestelijke dimensie van het waargenomene. Het probleem is echter dat we ons van die interactie niet bewust zijn op het moment dat deze zich voltrekt. De werkelijke geestelijke kennis blijft verborgen voor het gewone, discriminerende bewustzijn. Het voltrekt zich in een diepere laag van ons bewustzijn. Om het geestelijke in de wereld daadwerkelijk te kunnen ervaren zullen we daarom het vermogen moeten ontwikkelen om bewust aanwezig te zijn bij deze geestelijke ontmoeting. Met andere woorden: de helderheid van het onderscheidende dagbewustzijn zal ook beschikbaar moeten komen op dit diepere niveau. We worden ons normaal gesproken in ons dagbewustzijn alleen bewust van het *overblijfsel* van de geestelijke ontmoeting die onbewust op het diepere niveau heeft plaatsgevonden. Dit overblijfsel, de levenloze afdruk van het levende kennen, is het voorstellingsbeeld. Dit slaan we dan op in ons geheugen en hierop passen de hersenen de boven beschreven patroonherkenning toe. Het voorstellingsbeeld is echter, net als de zintuiglijke waarnemingsinhoud, slechts een *afgeleide* van de geestelijke werkelijkheid. Voorstellingsbeelden zijn de *afdrukken* van een onbewust blijvende ontmoeting met een geestelijke werkelijkheid. Het eerder beschreven herkennen van een roos is een 'match' met de voorstellingsinhoud die wij 'roos' hebben leren noemen. Op basis van deze in het geheugen opgeslagen voorstellingsinhoud kunnen we de *werkelijke* roos echter niet leren kennen, omdat de oorspronkelijke (onbewust gebleven) kennende ontmoeting *niet meer in deze voorstellingsinhoud*

aanwezig is; in plaats daarvan treedt een beeldherkenning op die de bewaarde voorstellingsbeelden vergelijkt met de voorstellingsinhoud die resulteert uit de zintuiglijke waarneming. En als er dan een overeenkomst gevonden wordt *herkennen* wij de nieuw verworven voorstelling als een 'roos'. We zeggen dan dat we een roos gezien hebben. Daarmee bedoelen we dat we op basis van een door ons gedane waarneming een voorstelling hebben gevormd die overeenkomt met de voorstellingen die we al van rozen hadden. Van de geestelijke essentie die de 'roos' in ons waarnemingsveld heeft gemanifesteerd komen we op deze manier echter niets te weten.

Een voorstelling is een 'dode' inhoud. Een geestelijke kennis-ontmoeting is echter een levende werkelijkheid. Hij voltrekt zich altijd in het levende, actieve moment zelf. Om dat moment bewust te kunnen beleven moet ons bewustzijn een geestelijk levende activiteit voortbrengen die het tegemoet draagt aan het te kennen wezen. Met andere woorden: de geestelijke essentie van ons eigen bewustzijn moet actief worden om de geestelijke essentie van de waarnemingswereld bewust in zich op te kunnen nemen. Want zo'n kennis-ontmoeting kan alleen op gelijkwaardige basis plaatsvinden. Kennis kan alleen ontstaan wanneer het gekend-wordende een verbinding kan aangaan met onze kennende bewustzijns*activiteit*. Het andere geestelijke wezen moet zich met onze bewustzijnsactiviteit kunnen verbinden en dat kan alleen als ons kennende bewustzijn zich *liefdevol* voor het andere wezen openstelt. Het geestelijke kenproces is een daad van wederzijdse liefde. Pas wanneer de warme liefde van de kennisdragende geestelijke omarming verkilt ontstaat datgene wat wij de voorstelling noemen. De voorstelling verbindt zich met een verwoording en wordt zo tot een concept. In dat concept is niets meer aanwezig van de geestelijke levendigheid van de oorspronkelijke kennisdragende wezensontmoeting. De liefde is er uit verdwenen. Hierdoor brengt het concept geen éénheid maar polarisatie. In het concept is de oorspronkelijke eenheid gespleten geraakt. De menselijke fysieke constitutie is zodanig van aard dat wat in wezen één is – de geestelijke wezenheid en zijn zintuiglijk waarneembare manifestatie – van elkaar gescheiden worden.

Zolang ons bewustzijn gekoppeld is aan fysieke processen in de hersenen die worden getriggerd door fysieke zintuiglijkheid kan de onverhulde geestelijke essentie daarin geen uitdrukking vinden. In zo'n configuratie verandert de geestelijk essentie die daar binnentreedt onmiddellijk in een fysieke manifestatie: er ontstaan afdrukken in de hersenen die het 'materiaal' vormen van de eerder genoemde voorstellingsbeelden. Het

ontstaan van zulke afdrucken kan met fysieke instrumenten gemonitord worden als hersenactiviteit. De geestelijke essentie die ons bewustzijn binnentreedt kan echter alleen waargenomen worden met een niet-fysiek, *geestelijk* bewustzijn. Alleen een van fysieke voorstellingen gezuiverd bewustzijn kan zuivere geest in zijn oorspronkelijke gedaante kennend in zich opnemen. We hebben het dan over de zuivere, 'onbevleete' denkactiviteit. De te kennen wezenheid doet zich aan dit zuivere denken in eerste instantie voor als een inhoud zonder voorstellingskarakter, een 'vanzelf sprekend' inzicht. Een voorbeeld van een dergelijke inhoud is het wiskundige begrip van de driehoek. Aan *alle* driehoeken, ongeacht hun specifieke vorm, ligt *hetzelfde* begrip ten grondslag waarin de wiskundige eigenschappen van de driehoek zijn vastgelegd. Een verschijningsvorm is een driehoek wanneer hij dit begrip tot uitdrukking brengt. Maar ook los van elke verschijningsvorm behoudt het driehoeksbegrip zijn eigenschappen. Wanneer dit enig-zijnde begrip door ons 'gekend' wordt *kennen* we daarmee *elke* driehoek en kunnen we het gebruiken om *elke* nieuwe driehoekige vorm te imagineren en via materiële processen te *construeren*. Omdat wiskundige begrippen geestelijk essenties zijn die zich in ons geestelijke bewustzijn hebben gemanifesteerd kunnen ze binnen dit bewustzijn de 'vanzelfsprekende' verhoudingen zoeken met andere wiskundige begrippen. Op die manier kan de wiskunde gebruikt worden om volgens de wetmatigheden van de geestelijke wereldsantie een samenhangende begripscombinatie ('formule') op te bouwen die de werkelijkheid representeert. Het zich op elkaar aansluiten van wiskundige begrippen is dus geen activiteit van ons denken maar een eigenschap van die begrippen zelf. Geestelijke inhouden hebben een innerlijke activiteitⁱⁱ. Omdat een wiskundig begrip de innerlijke werking en samenhang van de geest in zich draagt is het ook in staat om zich door eigen kracht in de substantie te manifesteren, bijvoorbeeld in de kristalstructuur van mineralenⁱⁱⁱ. Daarnaast kunnen wiskundige begrippen tot vormmanifestatie worden gebracht via een technische *handeling*.

In ons bewustzijn vormt het driehoeksbegrip (gelukkig) geen concrete substantiële driehoek maar alleen de *voorstelling* van een (bepaalde) driehoek. Zo'n voorstelling mist de universaliteit die eigen is aan het wiskundige begrip dat *alle* driehoeksvormen omvat (de wiskundige formule van de driehoek). Bij het ontstaan van een voorstelling treedt wederom een fenomeen op dat vergelijkbaar is met het kansprincipe van de quantumfysica. We kunnen de onbeperkte variëteit van manieren waarop het algemeen geldende wiskundige driehoeksbegrip zich kan

uitdrukken vergelijken met een 'quantumgolf'. Zodra we ons op basis van het algemene begrip een voorstelling van een driehoek vormen (door dit te relateren aan een specifieke waarneming of fantasiebeeld) 'stort de golf functie van het algemene driehoeksbegrip in' en blijft er slechts één van de talloze verschijnings-mogelijkheden over: de specifieke driehoek die wij innerlijk als voorstellingsbeeld zien.

De ontmoetingsplaats met de geestelijke werkelijkheid is gelegen in een diepere laag van ons bewustzijn. Om de geestelijke werkelijkheid te kunnen ervaren zoals deze zich in zijn oorspronkelijkheid aan ons voordoet zullen wij ons denken naar deze diepere laag moeten verplaatsen. Want alleen denkend zijn we *zelf* bij deze ontmoeting aanwezig. Niemand hoeft ons ervan te overtuigen dat ons denken een hoogst *eigen* activiteit is. Om deze activiteit open te stellen voor de geest zullen wij deze geheel vrij moeten maken van de *producten* die het oppervlakkige denken heeft achtergelaten in de vorm van de voorstellingsbeelden die we beschouwen als 'onze' meningen, 'onze' kennis, idealen en standpunten. Kortom, onze persoonlijke dogma's. Bestaande gedachten, voorstellingen en gedachtenpatronen zij als wolken die de geest verduisteren. Het denkende bewustzijn moet als een onbewolkte hemel zijn opdat dit zich met de geest kan verbinden. Kan onze denkende activiteit een ontvankelijke, geestelijk sensitieve maagdelijkheid zijn die zichzelf als zodanig bewust is? Kunnen wij op deze manier ons wezenseigen jonkvrouwelijke denken als een graalschaal aan de geestelijke wereldinhoud aanbieden?

ⁱ 'Werkelijk' in de betekenis van 'geheel zichzelf zijnde', zichzelf voortbrengend en in stand houdend zonder enige afhankelijkheid van iets wat niet tot 'zichzelf' behoort (essentieel).

ⁱⁱ Wanneer we wiskundige begrippen in een computeralgoritme uitdrukken kan de eigen activiteit van deze begrippen het algoritme 'self-learning' maken.

ⁱⁱⁱ Niet alleen in levenloze minerale structuren zijn wiskundige uitdrukkingsvormen te vinden. Dit is bijvoorbeeld ook het geval in de structuur van onze botten en in de samenhang van ons skelet.